N. 3663.

CURRENDA XXII.

A. D. 1860.

L. 3538.

Wezwanie trzecie do zamówienia i wspiérania piórem „Tygodnika Katolickiego.“

Szanowny Wydawca Tygodnika wzmiankowanego pisze do Nas pod d. 24. list. r. b. z ubolewaniem nad brakiem Czytelników jak następuje: „Pismo to nie ma dotąd tylu jeszcze czytelników, aby i czynność swą pomnożeniem nakładu rozwinąć mogło w pożądany sposób i wszechstronnym a poniekąd słusznym odpowiedzieć wymaganiom. Fundusze moje prywatne ku temu nie starczą, a jedynie skuteczne poparcie tylko przez pomnożenie czytelników da się osięgnąć.— Brak udziału w utrzymywaniu i czytaniu jedynego pisma kościelnego w języku polskim, jeżeli mnie pozory nie mylą, tylko temu przypisać należy, iż duchowieństwo dalszych dyecezyi nie zna go dotąd dostatecznie. Aby temu niedostatkowi zapobiedz, pozwalam sobie jak najuniżeniéj przesłać 680 egzemplarzy łóżnych numerów Tygodnika z obszernem zawiadomieniem dla Duchowieństwa dyecezyi Waszéj Biskupiéj Mości.“

Niechże Wielebni Bracia w Chrystusie! głos tegoż gorliwego Wydawcy nie będzie *głosem wołającego na puszczy.* Wzywając dodatkowo do LL. 1285 i 2543 załączamy tu ·/. dla każdego Kapłana po 1. egzemplarzu i dla WW. Zakonów męskich i panieńskich po 3. w nadziei, że Szanowni Dusz Pastérze przekonawszy się o użyteczności tegoż Pisma albo pojedynczo, albo zbiorowo od r. 1861 zapisywać je będą.

Z pos. 6. Grud. 1860.

L. 3562.

Nowe Mszału wydanie.

Według Ogłoszenia z 1. Grudnia r. b. wyjdzie u KKs. Mechytarystów w Wiédniu Mszał nowemi czcionkami i z wieloma obrazkami i z najnowszemi Świętymi. Cena prenumeracyjna nieoprawnego Mszału 8 Złr. a gdyby Dekanat który 3 prenumerował, to 7 R. 60 cent. W. A. i t. d. Resztę powezmą Szanowni w Chrystusie Bracia z tych 2. egzemplarzy Ogłoszeń tu ·/. załączonych. Które kościoły dotąd brak mają Mszałów dokładnych i dobrych: niech spieszą z zaliczką, gdyż cena z 8 i t. d. na 11. R. po wyjściu podskoczy.

Z posied. 13. Grud. 1860.

N. 3619.

Quota pro Currendis in annum 1861 imprimendis immittenda commendatur.

Necessitas utilitasq. imprimendi ultro Currendas adest. Auctis materialibus hoc anno Currenda *Ecclesiastica* numerabit 24. circiter Numeros et *scholastica* 12. Quoniam argu-

menti ubertas in futurum quoque prævidetur, quota pro anno ad finem vergente statuta, pro ambabus manet eadem. Hujus immissionem celerem præstolantes commendamus et celerem Currendarum emissionem, diligentem perlustrationem, compactionem ipsarum terminato cursu &c.

E ses. 13. Dec. 1860.

L. 3226. 3227. 3281. 3282. 3319. 3440. 3611.

Dekanaty, które się w zakupieniu obrazków na rzecz kaplicy Sióstr Opatrzności we Lwowie dla pozyskania 24 Mszy rocznych przez 50 lat wyszczególniły.

I. Dekanat *Bocheń.* zakupił 9. Parafianie z Rzezawy 25. obrazków. II. Dek. *Czchowski* wziął 11. dla 9. Dobrodziejów. III. Dek. *Oświęcim.* zakupił 23. a przysłał 28. złr. IV. Dek. *Wielic.* zapisał 8. V. Dek. *Tarnow* 15. Parafia *Tłuczan* 37.

Tym Dobrodziejom dzięki czyniwszy wzywamy i resztę P. T. Dekanatów, aby się w tém dziele tak zbawiennem i korzystnem wyszczególniły.. zakupując 24 Mszy na 50 lat za 1 złr. w. a.

Z pos. 13. grud. 1860.

N. 3491. 3610.

Collectio in favorem Maronitarum.

I. E Radłów. Parochia: AR. ac Perillist. Wesely Curatus Radłov. traditit 24. fl. 35. kr. V. A. II. E parochia *Borzęcin* collecti 8 fl. 75 k. pro sublevandis Maronitis... pro quo amplo dono laus et benedictio nec non excitatio pro aliis. E ses. 29. Nov. 1860.

L. prez. 108.

Uwagi nad Brewiarzem.

Dalszy ciąg do Kur. XIX. XX. XXI. r. b.

O III. Nokturnie Wyznawców, o Jutrzni Panien i nie Panien, Poświęcenia Kościoła i Przemienienia Pańskiego; o Lekcyjach.

W III. Nokturnie głosi się **chwała Wyznawcy:**

a) jego pokój w Bogu! to wyraża Ant. „*Domine! iste sanctus habitabit in tabernaculo Tuo, operatus est justitiam, requiescet in monte sancto tuo*“ *Panie! tenże Święty będzie mieszkał w przybytku Twoim, czynił sprawiedliwość, odpocznie na górze Twojéj ś.* do Ps. 14. „*Domine! quis habitabit*“ — *Panie! któż będzie mieszkał..?*

b) jego korona w niebie; według Ant. „*Vitam petiit a Te et tribuisti ei, Domine! gloriam et magnum decorem imposuisti super eum, posuisti in capite ejus coronam.*“ *Żywota prosił u Ciebie i dałeś mu, sławę i wielką ozdobę nań włożyłeś: włożyłeś na głowę jego koronę z kamienia drogiego....* do Ps. 20: „*Domine in virtute Tua laetabitur... rex et super salutare Tuum exultabit vehementer*“ to znaczy: Święty ukoronowany cieszyć się będzie z chwały, którą go prawica Twoja Panie! odziała, i rozraduje się z tego zbawienia, do którego przyprowadziła go...

c) jego działanie z łaską Chrystusową dla dobra kościoła; tak Ant. „*Hic accipiet benedictionem a Domino et misericordiam a Deo, salutari suo, quia haec est ge-*

neratio quaerentium Dominum“ Ten weźmie błogosławieństwo od Pana; i miłosierdzie od Boga Zbawiciela swego: ten albowiem jest naród szukających Go... do Ps. 23. *„Domini est terra et plenitudo ejus, orbis terrarum et universi, qui habitant in eo.“ Pańska jest ziemia i napełnienie jéj: okrąg ziemi i wszyscy, którzy mieszkają na nim.*

Różnica między Officium Confessoris Pontificis i non Pontificis wyraża się w wiérszykach i responsoriach, którą modlący się w zrozumienie Antyfon i Psalmów w ten sposób przenieść może, iż tu bardziéj ideę Biskupa, tam ideę pojedyńczego Wyznawcy w swéj myśli utrzymuje.

E. Commune Virginum.

I. Nokturn przedstawia tu **dziewictwo** w ogóle, jego

a) wspaniałość przed Bogiem; tak dorozumiewać się każe Ant. *„O quam pulchra est casta generatio cum claritate.“ O jako piękny jest czysty rodzaj z jasnością. Ks. Mądr. IV. 1.* do Ps. 8 *„Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen Tuum in universa terra.“ — Panie Panie nasz! jakoż dziwne jest imię Twoje po wszystkiéj ziemi...*

b) jak godne jest panieństwo pochwały wszystkich i jak pięknością i siłą swoją wszystkich buduje; jak Ant. „Ante thorum hujus virginis frequentate nobis dulcia cantica dramatis.“ *Przed łożem* (nieskalaném) *téj panny śpiéwajcie nam często pieśni wdzięczne o jéj czynach...* do Ps. 18. „Cœli enarrant gloriam Dei et opera manuum Ejus annuntiat firmamentum.“ *Niebiosa rozpowiadają chwałę Bożą a dzieła rąk Jego oznajmuje utwierdzenie...* i jak

c) wiecznie w błogiéj zostawa pamięci; według Ant. „Revertere — ut intueamur te.“ *Wróć się wróć Sunamitko! wróć się wróć, abyśmy na cię patrzyli... Pieśni Salom. VI. 12...* do Ps. 23. „Domini est terra et plenitudo ejus.“

II. Nokturn opowiada, jak czyste **dziewictwo** do świętobliwego życia pannie było pomocne, która

a) z ochoczą odwagą za niebieskim Oblubieńcem swoim spieszy; taka myśl Ant. „Specie tua et pulchritudine tua intende, prospere procede est regna“ *Z ślicznością swoją i pięknością naciągnij, fortunnie postępuj i króluj....* do Ps. 44. „Eructavit cor meum verbum bonum“ *Wydało serce moje słowo dobre....*

b) przy pomocy Boskiéj wśród wszelkich pokus w stałości niewzruszonéj trwa, podług Ant. „Adjuvabit eam Deus vultu suo, Deus in medio ejus, non commovebitur.“ *Bóg ją ratować będzie obliczem Swojém, Bóg w pośrodku jéj nie będzie poruszon...* do Ps. 45. „Deus noster refugium et virtus, adjutor in tribulationibus, quæ invenerunt nos nimis.“ póki

c) w miłości nadziemskiéj nie staje się wierną aż do końca. To wnioskujemy z Ant. „Aquæ multæ non potuerunt extinguere charitatem.“ *Wody mnogie nie mogły ugasić miłości. Pieśń Sal. VIII. 7.* do Ps. 47. „Magnus Dominus et laudabilis nimis.“ *Wielki Pan i chwalebny bardzo....*

III. Nokturn opiéwa **uwielbienie dziewictwa,** gdy się

a) święta panna w błogiém zjednoczeniu z niebieskim oblubieńcem przedstawia; jak Ant: „Nigra sum“ *Czarnaciem ale piękna, córki Jerozolimskie! dla tego umi-*

łował mnie król i wprowadził mnie do pokoju swego... Pieś. Sal. I. 4. i t. d. do Ps. 95: „Cantate“

b) gdy z Nim żyje i dla dobra kościoła działa; podług Ant: „Trahe me post te“ *Pociągnij mię za Tobą, pobieżymy do wonności olejków: Olejek wylany imię Twoje* t. j. pociągnij łaską Swoją, a z ochotą pójdziem za nauką i przykładem Twoim, na Mszą ś. i przystąpiem do śś. Sakramentów... bo te dary, nawet Ty sam jesteś największą roskoszą jak woń dla nosa... do Ps. 96: „Dominus regnavit“ *Pan królował...* i

c) od Niego uwieńczoną na wieki została; jak Ant: „Veni sponsa Christi, accipe coronam, quam tibi Dominus praeparavit in aeternum“ *Pójdź oblubienico Jezusa, weź koronę, którą ci Pan zgotował na wieki...* do Ps. 97: „Cantate Domino canticum novum, quia mirabilia fecit“ *Spiewajcie Panu pieśń nową, bo uczynił dziwy...*

F. Commune non Virginum

jest równéj treści z Commune Virginum, tylko z tą różnicą, że na miejsce idei **panieństwa** wstępuje myśl o **przywróconéj przez prawdziwą pokutę lub męczeństwo niewinności duszy.** Na to wskazuje już wyraz w Invitatorium: „in confessione“ i 2. Ant. I. Nokt. „Laeva ejus“ *Lewa ręka pod głową moją, a prawica jego obejmuje mię. Pieś. Sal. II. 6.* na wyobrażenie tajemniczego objęcia duszy od Chrystusa, do którego z grzéchu lub od zgiełku światowego powraca, co też wyraża właściwe Responsorium po 6. Lekcyi: „Fallax gratia et vana pulchritudo, mulier timens Deum ipsa laudabitur“ *Omylna wdzięczność i marna jest piękność: niewiasta bojąca się Boga ta będzie chwalona Ks. Mądr. XXXI. 30.* i po 8. Lekcyi: „Regnum mundi et omne ornamentum saeculi contempsi propter amorem Domini mei, Jesu Christi, quem vidi, quem amavi, in quem credidi, quem dilexi“ *Królestwem świata i wszelką ozdobą doczesności wzgardziłam dla miłości Pana mego Jezusa Chrystusa, któregom widziała i kochała, w któregom wierzyła i któregom miłowała.*

G. Commune dedicationis Ecclesiae

ma w treści **I. Nokturnu istotę poświęcenia kościoła**

a) Kościół się poświęca i czyści od wszelkiéj światowości, aby w nim Pan swe mieszkanie założyć mógł; tak Ant: „*Tollite portas, principes! vestras, et elevamini portae aeternales*“ *Podnieście książęta! bramy wasze. i podnieście się bramy wieczne...* do Ps. 23: „Domini est terra et plenitudo ejus, orbis terrarum et universi, qui habitant in eo;“

b) kościół się konsekruje, aby był i został własnością Pana; jak Ant: „ *Erit mihi Dominus in Deum et lapis iste vocabitur domus Dei*“ *Będzie mi Pan za Boga. I kamień ten będzie zwan domem Bożym... Gen. XXVIII. 21, 22.* do Ps. 45: „*Deus noster refugium et virtus, adjutor in tribulationibus, quae invenerunt nos nimis.*“ *Pan nasz ucieczką i mocą, pomocnikiem w uciskach, które natarły nas bardzo.*

c) kościół się poświęca na święte miejsce ofiar; podług Ant: „*Aedificavit Mojses altare Domino Deo*“ *Zbudował Mojżesz ołtarz Panu Bogu...* do Ps. 47: „*Magnus Dominus et laudabilis nimis in civitate Dei nostri, in monte sancto Ejus*“ *Wielki Pan i chwalebny bardzo w mieście Boga naszego, na górze świętéj Jego...*

W II. Nokturnie opowiada się **spełnione święcenie** kościoła, przez które stał się:

a) przybytkiem Boga; Ant: „*Non est hic aliud, nisi domus Dei et porta coeli*“ *Nie jest tu inszego nic, jedno dom Boży i brama niebieska... Gen. XXVIII.* do Ps. 83: *Quam dilecta tabernacula Domine virtutum! concupiscit et deficit anima mea in atria Domini*“ *Jako miłe przybytki Twoje Panie zastępów! żąda i ustaje dusza moja do pałaców Pańskich...*

b) stał się własnością wyłączną Boga i przedsionkiem nieba; tak orzeka Ant: „*Vidit Jacob scalam, summitas ejus coelos tangebat et descendentes Angelos et dixit: Vere locus iste sanctus est.*“ *Ujrzał Jakób drabinę, wierzch jéj dosięgający Nieba i zstępujących Aniołów, i rzekł: Prawdziwie miejsce to jest święte... Gen. XXVIII. 12 &c.* do Ps. 86: „*Fundamenta ejus in montibus sanctis, diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob*“ *Fundamenta jego na górach śś. Miłuje Pan bramy Syon nade wszystkie przybytki Jakóba...* i

c) godném miejscem do sprawowania świętéj ofiary; tak Ant: „*Erexit Dominus lapidem in titulum, fundens oleum desuper*“ *Postawił Pan kamień na znak, nalawszy oliwy na wierzch... Gen. XXVIII. 18.* do Ps. 87: „*Domine Deus salutis meae*“ *Panie Boże zbawienia mego...*

W III. Nokturnie wykazuje się **poświęcony kościół** jako **przed- i wyobrażenie królestwa Bożego,** gdyż jest

a) szczególném miejscem łask; tak Ant: „*Qui habitat in adjutorio Altissimi, in protectione Dei coeli commorabitur*“ *Kto mieszka w spomożeniu Najwyższego, w obronie Boga Niebieskiego będzie przebywał...* do Ps. 90. *Qui habitat....*

b) wyraźnym obrazem działalności Boga w ludzkości, Jego budowy zbawienia jej; tak Ant: „*Templum Domini sanctum est, Dei structura est, Dei ædificatio est*“ *Święty kościół Pana, budowa Boga, zbudowanie Boga...* do Ps. 95: „*Cantate Domino canticum novum*“ *Śpiewajcie Panu pieśń nową...* i

c) napełnionym jest chwałą Bożą; Ant: „*Benedicta gloria Domini de loco sancto suo*“ *Błogosławiona chwała Pana z miejsca Jego św...* do Ps. 98: „*Dominus regnavit.*“

O tę działalność wzywa kościół modlitwą na poświęcenie kościoła, ostatnią po Komnnii św. „Boże! który z żywych i wybranych kamieni (poczciwych katolików) wierne Majestatowi Swemu mieszkanie gotujesz, bądź pomocą ludowi Swemu żebrzącemu, aby o ile go po świecie co do miejsc przybywa, o tyle się duchownym wzrostem rozszerzał; przez Chrystusa Pana naszego, Amen.

Zresztą całe to Officium jako i sam obrzęd poświęcenia tę myśl wyraża, że kościół jako dom, Bogu oddany, obrazem jest świętego kościoła na ziemi jako zgromadzenia prawowiernych, a przedobrażeniem dla nas królestwa niebieskiego.

Dodatek.

Na wykazanie, jak to pojęcie rozkładu jutrzni przy uroczystościach także Pańskich i Najśw. Maryi Panny, oraz przy obchodzie pewnych tajemnic wiary się sprawdza, niech za przykład służy **święte przemienienie Pana naszego Jezusa Chrystusa,** które się

6 sierpnia obchodzi, a w którém treścią **I. Nokturnu** jest: Chrystus z uwielbieniem przemieniony, (der Verklarte)

a) wywyższony i wysławiony nad wszystkie stworzenia; jak Ant. „*Gloria et honore coronatus est et constitutus super opera manuum Dei*" *Chwałą i czcią ukoronowan i postanowion nad dziełami Rąk Boga*... do Ps. 8: „*Domine Domine noster*" *Panie Panie nasz!*

b) przed całém stworzeniem jako Syn Boży uznany, któremu z Ojcem i Duchem równa cześć się należy według Ant: „*Revelavit Dominus condensa et in templo Ejus omnes dicent gloriam*" *Odkrył Pan gęstwy a w kościele Jego wszyscy chwałę dadzą*... do Ps. 28: „*Afferte Domino*" *Przynoście Panu synowie Boży, przynoście Panu syny baranie*... i

c) królem chwały, który do uwielbienia i przyswojenia za dzieci Boże tych prowadzi, którzy za Nim idą; według Ant: *Speciosus forma prae filiis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis*" *Piękniejszy urodą nad syny człowiecze, rozlała się wdzięczność po wargach Twoich*... do Ps. 44: „*Eructavit cor*"

Treścią **II. Nokt.** jest Chrystus przemieniony i uwielbiony w kościele i w nas, gdy

a) jako światłość ciemnościom przyświéca; tak Ant: *Illuminans tu mirabiliter a montibus aeternis, turbati sunt omnes insipientes corde*" *Ty oświécający dziwnie z gór wiekuistych: strworzyli się wszyscy głupiego serca*... do Ps. 75: „*Notus in Judaea Deus*" *Znajomy Bóg w Judzie, w Izraelu wielkie imię Jego*...

b) pełen łask w swoim kościele mieszka; jak Ant: „*Melior est dies una in atriis tuis super millia*" *Lepszy jest dzień w pałacach Twoich: niż tysiące... gdzie indziéj*... do Ps. 83: „*Quam dilecta tabernacula Tua*" *Jako miłe przybytki Twoje Panie zastępów: żąda i ustaje dusza moja do pałaców Pańskich*...

c) w nim a przez niego cudownie błogosławieństwo i żywot udziela podług Ant: „*Gloriosa dicta sunt de Te, civitas Dei*" *Sławne rzeczy powiedziano o Tobie, miasto Boże*... do Ps. 86: „*Fundamenta ejus*" *Fundamenta jego na górach śś*...

Treścią **III. Nokt.** jest Chrystus uwielbiony z uwielbionymi członkami swymi, gdy

a) potężném i miłosierném ramieniem swojém odkupionych do chwały wprowadza, tak Ant: „*Thabor et Hermon in nomine tuo exultabunt, tuum brachium cum potentia*" *Tabor i Hermon* (góry znakomite, wybrani) *w imieniu Twém radować się będą... twoje ramię z mocą*... do Ps. 88: „*Misericordias Domini in aeternum cantabo*" *Miłosierdzie Pańskie na wieki wyśpiewywać będę*...

b) światłością i radością jest sprawiedliwych w ich wiecznéj chwale; tak Ant: *Lux orta est justo et rectis corde laetitia*" *Światłość weszła sprawiedliwemu, a wesele ludziom prawego serca*... do Ps. 96: „*Dominus regnavit, exultet terra*" *Pan królował, niech się raduje ziemia*... a nakoniec

c) całemu stworzeniu da uczęstnictwo własnego chwalebnego prze-

mienienia; co widzimy w Ant: „*Confessionem et decorem induit, amictus lumine sicut vestimento*“ *Oblokłeś się w wyznanie i ozdobę... odziany światłością jako szatą...* do **Ps. 103:** *Benedic, anima mea Domino, Domine Deus noster magnificatus es vehementer*“ *Błogosław duszo moja! Panu; Panie Boże mój! bardzoś się wielmożnym okazał...*

Dodatek do uwag nad Jutrznią. — O Czytaniach czyli Lekcyach.

W Officium 9ciu Lekcyi są one tak uporządkowane, że w **I. Noct.** odczytują się wyimki z pisma św. w **II.** uwagi nad tajemnicą świętą lub żywoty Świętych, których pamięć właśnie w tym dniu się obchodzi; w **III.** początek odpowiedniéj perykopy ewanielicznéj z homilią nad nią. Tego wymaga charakter Nokturnów.

Jutrznia jest jędrem całego officium a **I. Noct.** tegoż fundamentem. Początkiem zaś każdéj myśli kościoła o dniu przypadającym, czyli ona jakiéj ogólnéj idei, czyli szczególnéj tajemnicy wiary lub pewnego Świętego się tyczy, jest żywot i działanie Zbawiciela, przedobrażonego w starém a w pełni swéj występującego w nowém Przymierzu. Odczyty więc I. Noct. wyjęte są z pism starego i nowego zakonu.

Czytanie I. księgi st. zak. **Genesis** rozpoczyna się w Siedmdziesiątnicę i trwa aż do 4 Niedz. postu, w któréj ks. **Exodus** początek swój bierze. Stawia się w przeciwpołożeniu piérwsze stworzenie do stworzenia nowego czyli odrodzenia się w łasce; rozważa się objetnica zesłania Zbawiciela aż do wyprowadzenia ludu Bożego z niewoli jako przedobrażenia oswobodzenia od grzéchu.

Od Niedzieli pasyjnéj aż do końca wielkiego tygodnia czytuje się z proroka **Jeremiasza,** który nad gruzami zburzonéj, od Boga opuszczonéj Jerozolimy jęcząc, kościołowi żale nad opuszczającą Boga ludzkością w usta wkłada, ktoréj winę ku odpokutowaniu Mesyjasz na siebie przyjął. Od Wielkiéjnocy do zesłania Ducha św. odczytują się **Dzieje Apostolskie, Objawienie św. Jana i listy katolickie** zwane także **kanoniczne** w których pismach św. zarysy rozmów Zmartwychwstałego z uczniami nad królestwem Bożém się znajdują. O zbudowaniu królestwa Bożego na zewnątrz mówią Dzieje apostolskie i Apokalypsa, o zbudowaniu jego wewnętrzném mówią listy katolickie.

Od zielonych świątek do Adwentu czytają się **księgi królów,** gdyż treścią swoją przedobrażeniem są królewskiéj działalności Zbawiciela. Następują potém **Przypowieści Salomona, księgi Ecclesiastes, Mądrości i Ecclesiasticus** jako kwiaty tegoż królestwa, jako rozwój wewnętrznéj istoty kościoła, która jest pełnią mądrości Ducha św. podając daléj wzory natchnienia wyższego w **Jobie, Tobiaszu, Judycie, Esterze i Makkabejczykach,** rok zaś kościelny zakończa prorokami **Ezechielem, Danielem i 12**ma **prorokami mniejszemi.** W tym rozkładzie odpowiadają księgi królów dziejom apostolskim we względzie zewnętrznego rozwinięcia się kościoła, — Prorocy Apokalypsie we względzie przyszłości kościoła, a reszta ksiąg odpowiada listom katolickim we względzie

istoty wewnętrznéj. Z **Adwentem** rozpoczynają się odczyty z proroka **Izajasza**, jako ewanielisty starego zakonu, który o Chrystusie najdokładniejsze miał jasnowidzenia. Od Niedzieli podczas Oktawy Bożego narodzenia aż do Siedmdziesiątnicy czytują się **listy Apostoła Pawła,** gdyż ten czas działanie Chrystusa opowiada, którego imię ustnie i pisemnie tenże Apostoł narodom ogłaszał. **Pieśń nad Pieśniami** jest na uroczystość Najś. Maryi Panny przeznaczona.

Odczytami **I. Nokt.** wyraża się ogólny charakter czasu kościelnego, przeto nie odmieniają się w dniach, różnym Świętym poświęconych, w których się zawsze bierze de scriptura occurrente, wyjąwszy kilka uroczystości z najszczytniejszych, które i dla I. Noct. osobne mają odczyty.

II. Nokturn, ponieważ żywém jest rozwinięciem tajemnicy lub przedstawieniem urzeczywistnionego ideału w czasie życia jakiego świętego, objaśnia właśnie w swoich 3. odczytach tajemnicę, myśl dniową lub ma żywot Świętego lub Świętéj w swéj treści.

III. Nokturn, mający charakter dokonania, musi mieć w swoich odczytach wspomnioną przypadającą ewanielią z homilią. Św. ewanielie nie są słowem i dziełem ludzkiém, ale najwyższém objawieniem Boskiém, przeto doskonałością; dla nich więc najwyższe jest przeznaczone miejsce. One są pieczęcią całego officium, bo w żywocie Zbawiciela jednoczą się wszystkie tajemnice wiary i wszystkie myśli roku kościelnego a podobieństwo do żywota Jezusa Chrystusa nadaje człowiekowi charakter świętości.

W Officiach o trzech Lekcyjach tylko biorą się one w zwykłych feriach de scriptura occurrente, ponieważ w niéj jak już mówiono, szczególne myśli, do czasu stósowne, się rozwijają. Ferie wyższego rzędu mają w odczytach ewanielią z homilią; są to te ferie, których się i we mszy św. wspomina.

Odczyty zakończają się westchnieniem: *Tu autem Dne! miserere nobis.* Tém wyznaje czytelnik, że, chociaż wskróś przeniknione jest wzniosłą treścią Lekcyi, jednak (autem) niedokładnie, lub nieuważnie mógł przeczytać, dla tego nie pozostawa mu nic innego, jak wyznanie swéj nieudolności i wzywanie zmiłowania. Odpowiedź: „*Deo gratias*“ *Bogu dzięki!* ściąga się do całego odczytu, którego naukę Bogu zawdzięczamy. Dzięki tedy czynimy za obrok duchowny *) Lecz to podziękowanie nie byłożby próżném, gdybyśmy się tą nauką lub czytanym przykładem nie zachęcali do życia według tego odczytu i prawdziwości tego nie uznawali a tak na to nie **odpowiadali?!** Temi odpowiedziami są **Responsoria.**

*) Obacz Kur. IV. r. 1852. uwagę Gawanta o zakończeniu: *Tu autem Domine.*

(D. c. n.)

Josephus Alojsius,
Episcopus Tarnoviensis.

E Consistorio Episcopali,
Tarnoviae, die 17. Dec. 1860.
PAULUS PIKULSKI, Cancellarius.

Typis Anastasii Rusinowski Tarnoviæ.